

Вербальна і невербальна комунікація.

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Невербальні засоби комунікації, як запорука успіху оратора.

Ключові слова діалог, монолог, вербальна комунікація, невербальна комунікація.

Abstract

The article is devoted to the study of dialogue as a monologue, verbal communication, non-verbal communication.

Keywords: dialogue as a monologue, verbal communication, non-verbal communication.

Вступ

Невербальна

(несловесна) Комунікація – це система знаків, що використовуються у процесі спілкування і відрізняються від мовних засобами та формою виявлення. Науковими дослідженнями, зокрема, доведено, що за рахунок невербальних засобів відбувається від 40 до 80 % комунікації. Причому 55 % повідомлень сприймається через вирази обличчя, позу, жести, а 38 % – через інтонацію та модуляцію голосу.

Ч. Дарвін

Вивчав вираження емоцій у людини та тварини. У дослідженнях **М. Аргайла** вивчалися частота і сила жестикуляції в різних культурах (протягом однієї години фіні жестикулювати 1 раз, італійці – 80, французи – 20, мексиканці – 180). **К. Бердвістл** запропонував виділити одиницю рухів тіла людини. Основне міркування будується на основі досвіду структурної лінгвістики: невербальні засоби поділяються на одиниці, а потім із цих одиниць утворюються складніші конструкції. Сукупність одиниць являє собою своєрідний алфавіт рухів тіла. Невербальна комунікація є найдавнішою формою спілкування людей. Історично невербальні засоби комунікації розвинулися раніше, ніж мова. Вони виявилися стійкими і ефективними в своїх початкових функціях і не припускали високорозвиненої людської свідомості. Невербальна комунікація є багатомірним, багатоплановим, аналоговим процесом, що протікає в основному несвідомо. В основі невербальної комунікації лежать два джерела – біологічний і соціальний, вроджений і набутий в ході соціального досвіду людини.

Типи невербальних засобів:

1) поведінкові знаки (вони обумовлені фізіологічними реакціями: збліднення або почервоніння, а також потовиділення від хвилювання, тремтіння від холоду або страху і ін.);

2) ненавмисні знаки (вживання таких знаків пов'язане з звичками людини (їх іноді називають самоадапторами): почісування носа, хитання ногою без причини, покусання губ і ін.);

3) власне комунікативні знаки (ці знаки є сигнали, що передають інформацію про об'єкт, подію чи стан).

Невербальні засоби мають своєрідну класифікацію. Вчені розглядають 16 невербальних засобів спілкування – це рухи тіла, жести (рухи рук, ніг), просторове поле між співрозмовниками, вираз очей та направленість погляду, вираз обличчя, акустичні засоби (пов'язані з мовою і не пов'язані з нею), тактильні засоби (потиск руки, поцілунки), посмішка, косметика, реакції шкіри (почервоніння, збліднення), запахи (парфуми, алкоголь), одяг та його колір, манери (наприклад, тримати сигарету) та ін.

Серед невербальних засобів особливою є система організації простору і часу спілкування – проксеміка. Йдеться про розміщення учасників зустрічі та доцільні, прийнятні в різних ситуаціях і культурах часові характеристики різних форм спілкування, зокрема монологу та діалогу.

Специфічною знаковою системою в невербальній комунікації є контакт очей, який вважається основним засобом візуального спілкування. Невербальна комунікація нерідко слугує як для підсилення, так і для послаблення семантичного значення слів (Можна сказати: «Я прошу тебе йти у своїх справах» так, що голос і благальний вираз очей говоритимуть протилежне.) Ці дані перебувають у руслі так званого лінгвоцентризму, що передбачає вивчення будь-яких видів комунікації на зразок людського мовлення. Вважається, що його основи заклав відомий лінгвіст Е. Бенвеніст. Він пише: «...всі інші системи комунікації – графічні, жестові, візуальні тощо – є похідними від мови і передбачають її існування».

Вербальні.

Вербальні комунікації - це усні та письмові повідомлення. За даними А. Піза передача інформації відбувається за рахунок вербальних засобів (тільки слів) на 10%, звукових засобів (включаючи тон голосу, інтонації звуку) - на 35%, за рахунок невербальних засобів - 55%. Невербальні комунікації здійснюються за допомогою мови рухів тіла і параметрів мови. Між вербальними і невербальними засобами спілкування існує своєрідний розподіл функцій: по словесному каналі передається чиста інформація, а по невербальному - ставлення до партнера по спілкуванню.

Вербальна комунікація використовує в якості знакової системи людську мову, природний звуковий мову, тобто систему фонетичних знаків, що включає два принципи: лексичний і синтаксичний. Мова є самим універсальним засобом комунікації, оскільки при передачі інформації за допомогою мови менш за все втрачається сенс повідомлення. Щоправда, цьому повинна супроводжувати високий ступінь спільності розуміння ситуації усіма учасниками комунікативного процесу, про яку йшлося вище.

До вербальним засобам комунікації відносяться письмова та усна мова, слухання і читання. Усна і письмова мова беруть участь у виробництві тексту (процес передачі інформації), а слухання і читання - у сприйнятті тексту, закладеної в ньому інформації.

Одним з основних засобів передачі інформації є мова. У промові реалізується і через неї за допомогою висловлювань виконує свою комунікативну функцію мову. До основних функцій мови у процесі комунікації відносяться: комунікативна (функція обміну інформацією); конструктивна (формулювання думок); апелятивності (вплив на адресата); емотивна (безпосередня емоційна реакція на ситуацію); фатическое (обмін ритуальними (етикетних) формулами); метамовна (функція тлумачення).

Висновок:

Отже, проаналізувавши значення кожного виду комунікацій можна дійти наступного висновку. Вербальні та невербальні комунікації можуть існувати окремо та коли мовець їх поєднує, то повідомлення, яке він хоче донести набирає більшої яскравості та чіткіше розуміється отримувачем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві. Право України : юридичний журнал. 2001. № 2. С. 47–53.
2. Політологічний енциклопедичний словник / упорядник В. П. Горбатенко; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. Київ: Генеза, 2004. 736 с.
3. Харрис Р. Психология массовых коммуникаций / Ричард Харрис. – Москва: ОЛМА-ПРЕСС, 2002.
4. Бутиріна М.В. Ефективність мас-медіа в контексті теорії стереотипів / М.В. Бутиріна // Филология. Социальная коммуникация. — 2008.
5. Іванов О.В. Ефекти масової комунікації / Олег Іванов // Лекція 10. - Київ, 2013

Тацій Олександр Олегович – студент кафедри теплоенергетики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: tatsiy00909@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Tatsiy Oleksandr – student of the Heat Power Engineering Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: tatsiy00909@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com